

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Агробіотехнологічний факультет

Кафедра генетики селекції і насінництва сільськогосподарських культур

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ГЕНЕТИКА» 20 «Аграрні науки та продовольство» Спеціальність - 201 «Агрономія» Освітня програма - «Агрономія»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми:	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	3
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайли НПП	Лозінський Микола Владиславович Посада: завідувач кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур Вчене звання: доцент Науковий ступінь: доктор сільськогосподарських наук Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 18 кім. (кафедра генетики, селекції і насінництва с.-г культур) E-mail: lozinsk@ukr.net
	
Опис дисципліни	«Генетика» – є вибірковою дисципліною для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів за галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 201 «Агрономія». Основна мета дисципліни «Генетика» - формування у студентів знань та умінь щодо закономірностей та механізмів успадкування і мінливості ознак організмів на молекулярному, клітинному, організмовому, популяційному рівнях
Передумови для вивчення дисципліни	Вивчення дисципліни «Генетика» базується на знаннях такої дисципліни, як «Ботаніка».
Мета вивчення дисципліни	Формування у студентів системи знань про закономірності та механізми успадкування і мінливості організмів на молекулярному, клітинному, організмовому, популяційному рівнях.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання дисципліна викладається в очному форматі, із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності передбачено індивідуальні графіки, дистанційні форми навчання тощо. Використовуються платформи Moodle, ZOOM, інформаційне забезпечення в системі АСУ, електронна пошта, мобільні додатки Viber, Telegram. Формат проведення дисципліни є змішаним: поєднання як традиційних так і інноваційних форм навчання з елементами дистанційного навчання.

Очікувані результати навчання	<p>РН 6.1. Вміти оцінювати, інтерпретувати результати генетичного аналізу, визначати типи взаємодії алельних та неалельних генів, кількості генів, що беруть участь у контролі цінних ознак для ведення селекційного процесу в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії.</p> <p>РН 9.1. Володіння методами спостереження, опису ідентифікації особин гібридного потомства та методами статистичної обробки даних розщеплення.</p> <p>РН 10.1. Аналіз та інтеграція знань про способи контролю цінних ознак і передачі генетичної інформації у рослин, що є теоретичною основою селекції і насінництва у галузі агрономії.</p>
Структура курсу	<p>Змістовий модуль 1. Цитологічні основи спадковості і мінливості</p> <p>Тема 1. Предмет, завдання, методи, основні етапи розвитку генетики.</p> <p>Тема 2. Цитоплазматична спадковість.</p> <p>Змістовий модуль 2. Закономірності успадкування ознак за внутрішньовидової гібридизації та взаємодії неалельних генів</p> <p>Тема 1. Закони Г. Менделя. Успадкування ознак за взаємодії алельних генів.</p> <p>Тема 2. Успадкування ознак за взаємодії неалельних генів.</p> <p>Змістовий модуль 3. Молекулярні основи спадковості і мінливості</p> <p>Тема 1. Нуклеїнові кислоти – носії спадкової інформації. Транскрипція. Трансляція. Генетичний код.</p> <p>Змістовий модуль 4. Мінливість організмів</p> <p>Тема 1. Типи мінливості. Модифікації і мутації.</p> <p>Тема 2. Поліплоїдія.</p>
Методи навчання	<p>Методи навчання ґрунтуються на принципах студентоцентризму та індивідуально-особистісного підходу; реалізуються через навчання на основі досліджень, посилення творчої спрямованості у формі комбінації лекцій, практичних занять, самостійної роботи з використанням елементів дистанційного навчання, в тому числі в системі Moodle.</p> <p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал. Широко використовується метод проблемного викладення, дискусійне обговорення проблемних питань.</p> <p>Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.</p> <p>Практичні заняття проводяться у вигляді практикумів з виконанням практичних завдань – індивідуальних та в групах; лабораторних досліджень; конференцій.</p> <p>Застосування цих форм і методів дає можливість значно активізувати навчальний процес з дисципліни, систематизувати і поглибити знання, уміння та навички у здобувачів.</p>

<p>Політика</p>	<p>Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем.</p> <p>Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Відпрацювання пропущених занять згідно графіку консультацій викладача. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі.</p> <p>Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватись термінів виконання усіх видів робіт.</p> <p>Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.</p> <p>Політика оцінювання: засоби та критерії оцінювання прописані в робочій програмі дисципліни, розміщеної на платформі Е-навчання Білоцерківського НАУ (Moodle).</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завірюха П.Д., Неживий З.П., Голячук Ю.С. Генетика рослин: практикум. Львів: Камула, 2014. 320 с. <i>Бібліотечний фонд кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур.</i> 2. Генетика з основами селекції рослин : навч. посіб. / О. Л. Січняк. Одеса. Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. 192 с. file:///C:/Users/User/Downloads/0052116.pdf 3. Генетика популяцій: підручник / О.Л. Трофименко, М.І. Гиль, О.Ю. Сметана; за ред. професора М.І. Гиль. МНАУ. Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 254 с. https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3504/1/%D0%93%D0%B8%D0%BB%D1%8C_%D0%93%D0%95%D0%9D%D0%95%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%90_%D0%9F%D0%9E%D0%9F%D0%A3%D0%9B%D0%AF%D0%A6%D0%98%D0%99_%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B0%D1%82%D1%8C_.pdf 4. Боярчук О.Д., Грановський О.Е., Грищук А.В. Генетика з основами селекції: навчальний посібник. Полтава. ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка: Миргород, 2023. 188 с. https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2023/09/Navchalnyi-posibnyk_Henetyka.pdf 5. Цитологічні основи спадковості: методичні вказівки для виконання практичних робіт та самостійної роботи з дисципліни «Генетика» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 201 «Агрономія», 205 «Лісове господарство» / уклад. М.В. Лозінський, Ю.О. Куманська, І.М. Сидорова. Біла Церква, 2023. 73 с. <i>Наукова бібліотека БНАУ; бібліотечний фонд кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур.</i> 6. Задачі та вправи з генетики: методичні вказівки для виконання практичних робіт та самостійної роботи з дисципліни «Генетика» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 201 «Агрономія» / уклад. М.В. Лозінський, Ю.О. Куманська, І.М. Сидорова, М.О. Самойлик. Біла Церква, 2024. 96 с. <i>Наукова бібліотека БНАУ; бібліотечний фонд кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур.</i> 7. Cytological bases of heredity: methodical instructions for practical and self-study work in the discipline “Genetics” for applicants for the first (bachelor's) level of higher education in specialties 201 “Agronomy”, 205 “Forestry” / comp. M.V. Lozinsky, Y.O. Kumanska, A.I. Yurchenko, I.M. Sydorova, O.O. Filitska. Bila Tserkva, 2024. 74 p. <i>Наукова бібліотека БНАУ; бібліотечний фонд кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур.</i>

8. Tasks and exercises in genetics: methodical instructions for practical classes and home tasks in the discipline "Genetics" for applicants of the first (bachelor's) level of higher education in specialties 201 "Agronomy" / comp. Lozinskyi M.V., Kumanska Y.O., Yurchenko A.I., Sydorova I.M., Samoilyk M.O. Bila Tserkva, 2024. 93 p. *Наукова бібліотека БНАУ; бібліотечний фонд кафедри генетики, селекції і насінництва с.-г. культур.*

Додаткова література

1. Генетика: Методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк, 2023. 47 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23212/1/gen_metod2023.pdf
2. Ясінський Я., Сиволюб А. Методичні рекомендації до лабораторного практикуму з генетики "Обробка генетичних даних за допомогою сучасних методів програмування" для студентів освітньої програми "Біологія" освітнього рівня "Бакалавр" ННЦ "Інститут біології та медицини", 2023. 73 с. https://biomed.knu.ua/images/stories/Kafedry/Genetika/Biblioteka/metod_progr_yasinskyi.pdf
3. Мазур О.В., Мазур О.В., Лозінський М.В. Селекція та насінництво польових культур: навчальний посібник. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 348 с. <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/25422.pdf>

Інформаційні ресурси

1. <https://cytgen.com/uk/> Міжнародний науковий журнал «Цитологія і генетика»
2. <http://utgis.org.ua/journals/index.php/VisnykUTGiS> Журнал «Вісник Українського товариства генетиків і селекціонерів»
3. <https://www.frg.org.ua/uk/> Журнал «Фізіологія рослин і генетика»
4. <http://www.biopolymers.org.ua/> Журнал «Biopolymers and Cell»